

IOAN SLAVICI

LIMIR-ÎMPĂRAT

EDITURA ION CREANGA

IOAN SLAVICI
❖
LIMIR-ÎMPĂRAT

TEXT PRESCURTAT

Editura Ion Creangă, București, 1990

A

fost ce-a fost... a fost odată o văduvă care avea o fată, Lia, și văduva era săracă de nu mai știa cum să-și innoade zdrențele, iar Lia, fata ei, se făcuse harnică de creșteau flori pe unde-i călca piciorul și da muguri lemnul uscat când ea punea mina pe el.

Sculată în crepetul zorilor de zi, Lia se furișa tiptil din coliba sărăcăcioasă, ca să nu turbure nici măcar prin răsufllarea ei somnul micii sale, și începea să măture preajma casei, să curețe cotețele celor trei găini pe care le aveau, să-și adune porumbeii și să facă rînduială punînd fiecare lucru la îndemină, după cum cere rostul lui. Cînd se scula, văduva stetea mai bucuros afară decît în casă, și Lia ridica gunoiul din prag, îl ducea la locul lui, apoi intra ca să dereticească prin colibă, cîntînd voioasă, și oglindă luminoasă se făceau toate sub mina ei, încît împărat de-ai fi fost, ți-ai fi părăsit palatele ca să stai în coliba văduvei.

Iar cînd Lia ieșea din colibă, curtea era plină de flori răsărite pe urmele pașilor ei, care toate se clătinau plecîndu-se spre dînsa, dar îi ziceau întristate: „Bună ești, frumoasă ești, harnică ești, dulce ești la fire, și totuși, mult mai ai să umbli și să alergi, căci ursițul tău e dus după lume de 9 ani acum în pămînt.”

Așa azi, așa mîine, multe zile de-a rîndul tot așa, pînă ce Lia a fost cuprinsă de un nespus dor de ducă.

— Am să plec, mamă, în lume, că nu mă mai rabdă pămîntul și mă duce dorul, zise ea. Sînt acum fată mare și eu, și mi se cuvine să-mi caut rost în lume.

Văduva suspină, căci atîta copil avea și ea și mult îi era dragă fata, dar mamă era, ca orișicare mamă, norocul copilului său îl visa, iar norocul în lumea largă se găsește.

— Mergi — îi zise dar — copila mea, și nici spine, nici buruiană în cale să nu-ți găsești.

Lia frământă aluat din făină neagră și-și făcu o azimă¹ de drum, apoi porni în cale lungă, nu cu opinci de oțel și curele de vițel, ca Făt-Frumosul din poveste, ci desculță, ca o fată săracă, și se duse zi de vară pînă în seară, peste văi și dealuri, cum o ducea poteca pe care mai umblaseră și alții.

Cum se ducea așa, iată că dă peste o turmă de oi, care păștea păzită de dulăi, în vreme ce păcurarii dormeau la umbră de mărăcini.

Liei i se făcu milă de ea, căci dulăii erau toți șchiopi de toate patru picioarele, iar oile, sărmanele, toate erau pline de scăieți, de se făcuse pislă bătucită lina de pe ele.

— Oîțelor, dragelor — le zise Lia — ia veniți la mama, ca să vă curețe.

Oile alergară din toate părțile și se adunară împrejurul ei ca bobocii plouați împrejurul cloștii, iar ea se puse pe muncă grea și lungă, ca să le scoată scaieții din lină, unul cîte unul.

Mult a stat așa, și le-a tot curățit, de s-au adunat vrafuri mari de scăieți și la dreapta și la stînga ei, dar nu s-a lăsat pînă ce nu le-a văzut toate curate și cu lina moale și creată parc-ar fi trecut prin darac².

— Dar voi, cîinilor, dragilor, de ce șchiopătați fiecare de cîte toate patru picioarele? îi întrebă ea pe dulăi.

— Pentru că sîntem desculți ca tine, iar nu încălțați ca oile — răspunseră ei — și sînt mulți spini și mulți mărăcini prin care avem să alergăm.

Lia iar se puse pe muncă lungă și grea, ca să le scoată spinii din tălpi, tot unul cîte unul, tot încet și cu băgare de seamă...

Lia plecă mai departe ușurată, căci ușurat se simte omul care le-a făcut altora vreo ușurare... Nu trecu însă mult și dînsa iar se opri. În drumul ei se zbătea în arșița soarelui o biată de rimuliță, subțirică, străvezie și plăpindă.

Liei i se făcu milă de ea, o luă frumușel și, dînd cu ochii de un mușuroi, scurmă puțin pămîntul din el, o puse în scurmătură și-o acoperi.

— Scurtă să-ți fie și netedă calea, căci mare bine mi-ai

1. Azimă — pine nedospită.

2. Darac — unealtă de pieptănat lina sau cînepa.

făcut — grăi rima — și să-ți aduci aminte de mine când te vei afla în mare strimtoare...

Nu făcu, însă, Lia decît puțin drum, cînd dete peste o cîrtiță, care, orbită, sărmana, de lumina zilei, umbla buimacă și dez-nădăjduită că nu mai poate să-și găsească mușuroiul în care o așteptau puișorii flămînzi. I se făcu Liei milă și de ea, o luă în poală și o duse la mușuroiul în care pusesese rîma...

Fiindcă în lumea aceasta drumurile toate se înfundă, pe inserate, cînd Lia a ajuns la pădure, s-a înfundat și poteca cea netedă și curată. Lia s-a oprit dar, și, nemaiștiind încotro s-o apuce, s-a așezat pe iarba verde și moale, s-a lăsat în paza duhurilor curate și, obosită cum era, de drum, a adormit deodată cu asfințitul soarelui.

Dimineața, în revărsatul zorilor, cînd s-a pomenit din somn, ochii ei s-au oprit asupra unei poteci netede și curate, care șerpuia prin pădure, printre buruieni și mărăcini.

Cîrtița luase înțelegere cu rîma, și peste noapte se adunaseră toate cîrtițele ca să taie rădăcinile mărăcinilor, toate rîmele, ca să taie rădăcinile buruienilor și să afineze pămîntul în calea Liei, iar oile l-au bătucit cu unghiile lor cele tari, și cîinii l-au netezit cu tălpile lor cele moi, încît era o mare mulțumire să calci pe el.

Lia își urmă dar drumul sprintenă și voioasă pînă în prînzul cel mic, pînă în cel mare și pînă în amurgul serii, iar cînd i se sfîrși poteca, și dînsa se opri, iar se așeză pe iarba verde și moale și iar adormi sub paza duhurilor curate. Cînd se pomeni a doua zi, ochii ei se opriră asupra florilor care crescuseră în urma ei și se plecau, ca de obicei, spre ea și-i ziceau mai inviorate:

— Bună ești, frumoasă ești, harnică ești, dulce la fire și miloasă ești, dar tot mai ai să umbli și să alergi, ca să ajungi unde nimeni nu te așteaptă.

A doua zi ca cea dintîi, iar a treia zi pe inserate poteca s-a sfîrșit la o derăpănătură de colibă pustie și părăsită în mijlocul pădurii, s-o vezi și să nu te mai uiți la ea.

Lia, cu toate astea, intră, căci acolo avea să se oprească, unde i se infunda drumul.

Să vezi cu ochii și să nu crezi ceea ce era în colibă; era de parcă Vintoasele au stat în ea și și-au făcut toate toanele: toate colțurile pline de păienjenis îngreunat de praf și de gunoale adunate din șapte țări, iară pe jos și pe pereți, să știi și să nu mai spui nimănui ce era și cum!

Lia se puse pe muncă lungă și grea, ca să dereticească și să curețe, să adune gunoiul și să-l care și să-și facă cuibul atât de curat ca pe iarba verde și moale, și în vreme ce ea lucra, poteca pe care venise se umpluse de flori care cîntau voioase în adierea vîntului de seară. După ce s-a înnoptat bine, deodată s-a pornit afară un viscol, parcă veneau Vintoasele, și nu alta, și răsunau prin văzduh zbierete și țipete de te treceau florii.

Cuprinsă de spaimă, Lia nu mai știa ce să facă și unde să se ascundă, unde să-și găsească adăpost. Ea sări iute pe vatră și se furișă-n cuptorul pe care-l curățise de cenușă, cînd deodată lelele, nebunele, deteră navală valvirtej unele peste altele, care pe ușă, care pe fereastră, care prin crăpăturile din pereți, căci se strecoară ele și prin urechea acului.

— Ce e aici? Ce a fost? Ce are să fie? grăi cea mai mare dintre ele, înspăimântată de curățenia pe care o vedea împrejurul ei. Aici a fost ori e ceva... Simt, parcă, miros de ființă străină...

— Nu-i! Nu-i! Nu-i! strigară însă toate din toate părțile. Nu poate să fie! Am dat roată împrejur, și nicăiri iarba nu-i călcată și nici fir de păr, nici zdreanță de haină, nici urmă de singe țیشانit n-am găsit pe spini și pe mărăcini, iar prin văzduh numai noi putem să străbatem.

Văzuseră ele pîrtia de flori pe unde călcase piciorul Liei, dar nu putea chiar nici în basm să le treacă prin minte gîndul că florile vii sînt urmă de fată cu inima curată; se potoliră dar, se prinseră în horă și începură să joace lin, bătînd cu piciorul în pămînt și cîntînd cu glas ademenitor: „Ieși, Limir, ieși, Limir-împărat, ieși să bem și să mîncăm! Ieși, Limir, să ne veselim! Ieși, ieși, ieși, Limir-împărat.”

Și atît de lin jeleau și atît de ademenitor cîntau, încît Liei îi veni să iasă din cuptor și să se prindă în horă cu ele. N-a mai făcut-o însă și asta, căci deodată pămîntul se deschise, și în deschizătură se ivi ridicîndu-se încetul cu încetul un tînăr, și tru-peș, și chipeș, să-l vezi și să știi că l-ai văzut, Limir el însuși.

Limir era un Făt-Frumos ca toți feții frumoși de prin povești. Toate le avea, ba mai era și blind, și drept, și milos, și darnic, cum unui împărat i se cuvine să fie, dar avea și un păcat: prea se credea, prea se socotea mai și mai decît toți, prea era doritor de a ieși din lume și prea nemulțumit că nu poate să iasă și văzîndu-i slăbiciunea aceasta, lelele s-au făcut stăpîne pe el...

Și cum ieșea Limir-împărat din pămînt ieșea dimpreună cu el și palatul lui cel strălucit, încît lelele, nebunele, se pomeniră într-o sală întinsă și împodobită tot cu aur și cu pietre scumpe, în mătăsuri și catifele, iar acolo unde sta Lia pitită, era un dulap de cristal, din care vezi fără ca să fi văzut, iar la o parte era întinsă și încărcată de toate bunătățile masa cea mare, pe care ardeau luminări de-ți luau vederea...

Ăștepta fata să-l mai vadă și așezîndu-se la masă cu ele, căci nu știa că zinele se veselesc numai gîndindu-se cu gîndul, beau și mîncă numai mîngîindu-și vederile la masa încărcată și simt plăcerile numai închipuîndu-și-le. Cînd era acolo, spre miez de noapte, luminile începură să se stingă una cîte una și, cînd nu mai rămase decît una singură arzînd, iar se porni vîntul, palatul cel frumos se prăbuși și se culundă împreună cu Limir-împărat în pămînt, iar lelele, nebunele, se deteră valvîrtej unele peste altele și se depărtară ca volbura în timpul verii.

Coliba luminată de un muc de opaiet¹ iar era cum o găsise, plină în toate colțurile de pîieneniș îngreunat de praf și de gunoaie adunate prin șapte țări, iar pe jos și pe pereți — nici să nu te uiți!

Acum însă Lia nu se mai apucă de muncă grea și lungă, ci începu să bată cu piciorul în pămînt și să cînte cu glas ademenitor: „Ieși, Limir, să ne vedem față în față. Ieși, Limir-împărat, să grăim și să ne bucurăm! Ieși! Ieși! Ieși!”

Nimic nu se mișcă. Cînd bătu însă a treia oară cu piciorul și zise: „Ieși, Limir, că vreau și vreau să mă uit în ochii tăi!”, pămîntul s-a deschis și iară a ieșit la iveală Limir în mijlocul altei săli încă mai frumos împodobite, tot în roșu și verde, și i-a întins mina ca să se prindă în horă cu ea.

— Dar tu, sărman sufletul tău, cum ai răzbit pînă aici? grăi dînsul pe șoptite.

— Întreagă, sănătoasă și curată, răspunse ea.

¹ Opaiet, opai — lampă mică, primitivă, care luminează cu ajutorul unui fir introdus într-un vas mic de pămînt, umplut cu ulei sau untură.

— Nici buruiana n-ai călcat-o, nici hainele nu ți s-au zdrențuit, nici trupul nu ți s-a sîngerat, nici tălpile nu ți s-au umplut de spini? Întrebă el.

— Nu! răspunse ea.

Limir simți cum i se dezmoțeste trupul și i se înviorază sufletul.

— Lucru nemaipomenit — grăi dînsul — dar tot vai de sufletele noastre, căci mari chinuri ne așteaptă pe amîndoi. N-ai întîlnit în calea ta o turmă de oi păzită de niște cîini?

— Ba da, răspunse ea.

— Oile acelea sînt tot fete care au îndrăznit să vie, iar cîinii tot voinici care au încercat să mă scape de aici — răspunse el — și amare o să-ți fie zilele dacă lelele dau peste tine. Eu, muncit mereu de dorințe ce nu se pot împlini, am să te iau într-una la goană și am să mușc din carnea ta, iar tu, ca să scapi, ai să alergi prin bălării și prin mărăcini cuprinsă de spaimă. O singură scăpare ar fi: să nu stai aici, nici să nu te întorci, ci să răzbești înainte și mereu înainte prin desișul pădurii, pînă ce vei da de altă colibă ca aceasta, în care stă Mama lelelor, și să dezlegi întrebările pe care ți le va pune ea. Pierduți sîntem amîndoi dacă nu răzbești și nu ești în stare să dezlegi, că numai așa se pierde puterea vrajei.

— Duce-mă-voi și mă voi tot duce — grăi Lia — și voi răzbi și-mi voi aduna toate puterile, dacă e vorba să scap un suflet.

Îndată dar ce Limir-împărat s-a cufundat iar dimpreună cu palatul lui, Lia a prins inimă și a pornit-o înainte...

A treia zi, pe însărate a zărit, în sfârșit, prin depărtare, coliba cea încă mai dărăpănată, în care ședea, precum îi spusese Limir-împărat, Mama lelelor.

— Bună seara, maică, și bine te-am găsit! grăi Lia cu glasul ei de turturică speriată.

Bătrina mișcă puțin din cap, dar nu-i răspunse nimic, ci-și ridică numai bățul și bătu cu el în pământ, parcă ar fi voit să vestească pe cineva că a sosit cine avea să sosească.

— De! îi zise ea într-un tirziu cu glas pițigăiat. Vei fi venit tu de ce vei fi venit, te va fi ispitit cine te va fi ispitit, te va fi ajutat cine te va fi ajutat, dar degeaba ți-ai singerat trupul, că nu sînt eu aceea pe care o cauți ci bunica lor, care șade peste nouă țări și nouă mări, și mult ai mai avea să umbli și să-ți singerezi trupul ca să ajungi la ea; bătrînă, colea, ca mine, ai fi cînd te-ai întoarce, dacă te vei mai întoarce de acolo.

— Nu nouă — îi răspunse Lia — ci nouăzeci și nouă dac-ar fi țările și toț atîtea mările, eu tot înainte aș merge...

— Ia să-ți văd virtutea! zise apoi, și deodată se iviră ca din pământ o mulțime de dulăi îndirjiți și se repeziră cu toții lătrînd și cu dinții rinjiți asupra Liei, ca s-o sfîșie în bucăți.

Lia-și urmă inimoasă drumul... N-a mers însă Lia mult, și se auzeau încă din depărtare chelălăiturile clinilor, cînd se iviră în calea ei o mulțime de șerpi mărunți, care se uitau cu gurile căscate și cu limbile scoase la ea și îi sisăiau în urechi de te treceau fiorii...

— Bălauri cu șapte capete de-ați fi, eu tot calc peste voi! grăi Lia, și-și urmă drumul.

Deodată i se ivi în calea ei un șarpe mare, mare de tot, cu gura ca șura și cu limbile late de-o palmă și lungi de trei coți, s-o înghită într-o îmbucătură și să-i cauți degeaba urma.

Cînd însă șarpele se repezi cu gura căscată printre mărăcini la ea, un spin lung, gros și ascuțit apucă între falca de jos și se înțepeni în cerul gurii lui negre și i se făcu căluș înfipt. Cuprins de durere sfîșietoare, șerpoiul începu să se incolăcească, să se zbată și să se salte.

Liei i se făcu milă de el, și luîndu-și inima în dinți ea se apropie și îi scoase spinul din gură.

— Puțin ai ostenit, dar mult bine mi-ai făcut și mare o să-ți fie răsplata! grăi șarpele ușurat, și începu să o mîngîie cu limbile lui, și, cum o mîngîia, rana i se vindeca fiindcă nu e în lume leac ca limba de șarpe și cît ai bate în palme, ea se făcu de o sută și o mie de ori mai zdravănă, mai gingașă și mai frumoasă de cum fusese.

— Incalecă acum pe mine — îi zise dup-aceea — și țin-te bine, că am să te duc, nu ca armăsarii hrăniți cu jărat, nici ca pajurile-n zbor, ci ca zmeii ce se iau la întrecere.

Cît dai în palme, ajunseră la mare, și șarpele se avîntă în valuri, și o duse lunecînd printre ele înainte pînă la celălalt țărmure.

Așa au trecut trei țări și tot atîtea mări, alte cîte trei și iar cîte trei, de s-au făcut cîte nouă în cap, cum zisese Mama lelelor, dar le-au trecut pe toate, parc-ar fi ațipit aici și s-ar fi pomenit acolo.

Cînd fură aproape, șarpele se opri și se întinse, ca Lia să descalece.

— Acum urmează-ți drumul în pace și cînd vei mai avea nevoie

de mine, bate de trei ori în palme, că eu, rișiuinde așa fi, te aud și vară fie, iarnă fie, viu într-o clipă la tine.

Lia-i mulțumi cum se cuvine și-și urmă drumul...

Bunica lelelor începu, când dete cu ochii de-ea, să tremure mai de minie, mai de îngrijare, când simți că și-a găsit nașul...

— Bună seara, mamă! grăi Lia și astă dată.

Bunica lelelor nu îi răspunse, ci o măsură cu ochii ei țepoși de sus pînă jos și de jos pînă sus.

— Nu sînt mamă, ci babă, îi răspunse apoi într-un tîrziu morocînoasă, și mult era fîroasă cînd își dedea astfel răspunsul.

— Nu-ți știu anii și n-am să-i număr, întîmpină Lia cu glas de pisică lingușitoare, dar îți vîd fața și bunătatea din ea, și, orișicum te vei fi socotind, mie îmi ești cum îmi pari.

Baba se mai muiă puțin.

— Ce te-a adus? și asta era întîia din cele trei întrebări.

— Ajută, ca să te ajuti! îi răspunse Lia. Cum am venit, așa o să mă și întorc, și valvirtej dacă s-ar răsturna toate, drumul de-geaba n-o să-mi fie.

Cînd auzi asemenea vorbe, Bunica lelelor iar începu să tremure, însă mai puțin de minie și mai mult de frică.

— Cum mă vezi? întrebă iar dînsa.

— Cu ochii, răspunse Lia fără ca să știe că răspunde la a doua întrebare.

— Și ce cauți? fu a treia întrebare.

— Omul, răspunse Lia, cit umblă pe pămînt, tot moartea o caută.

Acum baba se cutremură.

— Ia să mă uit mai bine-n ochii tăi, îi zise, și se apropie de dînsa, răsămîndu-se în cele două bețe, i se uită în ochi și-i puse mîna pe umărul gol.

Ochii Liei erau stinși, iar trupul ei rece ca sloiul de gheață. Nu știa Lia, sāraca, că-i vindecase șarpele, mîngîind-o cu limbile lui, toate rănile, și-o făcuse nevătămată, ca nici sabia să n-o taie, nici focul să n-o ardă, dar îi făcuse și singele rece ca al lui, stînsese tot focul vieții din ea și-i oprise viața în loc, ca, orișicît ar mai sta pe pămînt, tot așa cum e să rămîie.

— Vai de sufletul tău — îi zise dar luîndu-i mîna — nu vezi tu, nu simți, nu-ți dai seama că nu ai nici o viață în trupul tău, că singele nu mai curge în vinele tale, că ești rece ca sloiul de gheață? Uite! Fiindcă ești fată bună și mi-ai vorbit frumos, mi s-a făcut milă de tine și am să-ți fac o alifie ca să te frec cu ea și să te faci iar cum ai fost...

Orișicît de îndrăcită ar fi fost însă, Bunica lelelor nu putea să facă alifia aceea ea singură, ci numai ajutată de o fată nevinovată, care trebuia să adune șapte flori de la șapte buruieni, de șapte ori cîte șapte frunze de la tot atîția copaci și șaptezeci de rădăcini de la șaptezeci de alte buruieni și să le pună toate în cazan, ca baba să le fiarbă toate în bale de la șaptezeci și șapte de șerpi.

S-a apucat dar Lia și astă dată de muncă lungă și grea, a adunat de prin pădure cele șapte flori, cele de șapte ori cîte șapte frunze și cele șaptezeci de rădăcini.

Baba a bătut apoi din palme, și au venit din șaptezeci și șapte de părți cei șaptezeci și șapte de șerpi, toți cu limbile scoase și gata de a umplea cazanul.

Între aceștia se afla însă și cel scăpat prin Lia de grele suferințe; el se furișă alunecînd pe lingă dînsa și-i zise pe sîsîite la ureche:

— Să nu te pună păcatele să te freci cu alifia, că-ți pierzi toate puterile, ci scuipă în palme și fă ca și când te-ai fi frecat cu alifie.

El știa că nu are alifia putere decît frecată fiind cu mina unei fete nevinovate.

— Așa o să faci zise Lia și, după ce șerpii își făcură și ei rindul, voi să aprindă focul.

— Oho! mai va, fată, mai va! grăi bătrîna. Pentru ca fiertura să se prindă, trebuie să mai dereticești prin colibă și să cureți curtea din dosul colibei, ca toate să fie ca la casa unei fete mari...

A curățit dar Lia și păienjenșul, și păreții, a cărat gunoiul, a măturat și a șters praful, a făcut coliba curată de-ar fi putut să steie chiar și Limir-împărat în ea.

* Ea rămase și mai incremenită cînd ieși în curte.

Aici își ținea baba hoarele¹, găini moțate, rațe deșelate, broaște-țeștoase, șopîrle rîioase și fel de fel de alte jigănii spurcate, cu ale căror ouă trăia și care umpluseră curtea de găinați și fel de fel de alte murdării, încît te cuprindea leșinul chiar și cînd te gîndeai numai că ai să simți mirosul.

— Las', că vă viu eu de hac! grăi Lia, și intră cu bărbăție în curte.

Intr-o clipă deteră cu toate năvală asupra ei, unele tiriș, altele pitiș, iar altele alergînd ori zburînd. Degeaba însă, că nu puteau să-i facă nimic; ea se scutură o dată, și toate căzură la pămînt.

„Uf!“ grăi dînsa cînd o mîntui și asta și se duse să aprindă focul la cazan.

Au fiert florile, și frunzele, și rădăcinile, și tot au fiert în clocote, în vreme ce baba mesteca mereu cu linguroiul și boscorodea cum știa, și tocmai pe la miezul nopții văzduhul se umplu de un miros plăcut, și începu să se prindă pe deasupra un fel de pojghită, ca smîntîna. Asta era alifia care dezgheață singele, dezmoște vinele și pune în mișcare viața, ca omul om să fie.

— Ia, fată — grăi baba cu glas momitor — și freacă-te și la ochi și la tîmple, și la crucea pieptului, și la palmă c-o să te simți ca înviată din morți!

Asta era dar țîna.

¹ Hano, care — păsări de curte.

„La ochi, la tîmple, la crucea pieptului și în palmi, grăi Lia, atît volam să știu!”

Ea se duse apoi, luă un țest de broască, îl curăți bine și începu să adune în el alifia pînă ce-l umplu. Cînd veni însă rîndul să se frece, ea făcu precum îi zisese șerpoii: dădea pe deasupra alifiei ca și cînd ar fi luînd din ea, dar făcea parcă-i era greu mirosul și se ținea de nas cu mina stînga, iar pe subț ea scuipa pe deget, apoi se freca...

— Io pe ea, pușorilor, dragilor! strigă baba cu toată rautatea ei, și bizdigăniile toate și toate jigăniile deteră năvală asupra Liei, ca într-o clipă s-o facă miș-fărâmiș, încit numai oase albe să se aleagă de ea.

Lia se scutură o dată, răsturna cazanul de pe pirostii, și pe aci îi fu drumul — cu țestul plin de alifie.

— În ceas bun să fie! strigă șerpoiul, care îi leși peste puțin în cale. Cum ai pornit-o, așa s-o și scoți la capăt. Acum scupă încă o dată pe deget, ia cu el alifie și freacă-mă în frunte, la ochi și la crucea pieptului.

Lia făcu precum îi se zise, și șarpele se zbătu puțin, se dete o dată peste cap și se făcu armăsar cu nări umflate și cu ochi focoși.

— Eu sint armăsarul lui Limir-impărat, îi zise, pe care nimeni în afară de dînsul nu l-a încălecat. Încalecă-mă și ține-te bine, că am să te duc cum nici pe el nu l-am mai dus.

Lia a încălecat ș-apoi a pierdut vederile în repeziciunea goanei în care a fost dusă și dusă mereu, într-o răsulăre, pînă la turma păzită de ciini cu picioarele pline de spinii.

Aci armăsarul se opri.

— Uite! Vezi oile acelea? grăi armăsarul. Sînt tot fete care au făcut ca tine încercarea de a-l scăpa pe Limir-împărat și-au fost vrăjite de lele, iar cîinii sînt tot feți-frumoși, care, duși de dorul lor, au răzbit pînă la Mama lelelor, ca să le scape pe fete, și-au căzut în urgie. Descalecă și du-te de le freacă, și-i freacă, cum știi, cu alifie, dar bagă de seamă ca să nu ți se prindă alifia pe deget.

Lia făcu precum i s-a zis, și, una cîte una, oile se scuturără, se deteră peste cap și se făcură fete care de care mai frumoase, încît tot să stai și să te uiți la ele...

Lia, văzîndu-le atît de frumoase și atît de frumos gătite, era cuprinsă de ciudă, și-i părea rău că le-a făcut bine, dar tot îi frecă și pe cîini, care se scuturără și ei, se deteră peste cap și se făcură feți-frumoși, care de care mai voinici.

Lia încălecă, și abia acum își dete seama că ea însăși e gătită în haine încă mai frumoase și mai scumpe decît ale celorlalte fete și împodobită tot cu aur și cu pietre scumpe.

Mare-i fu dar bucuria cînd, așa cum mergeau în josul cîmpilor, li se ivi în preajma vederii un sat. Peste puțin, ea zări mai la o margine și coliba în care crescuse și din care plecase în lume,

și-i veni să-și schimbe drumul. Ti era greu afară din cale să-și vadă sărăcia și să deie ochi cu mama ei cea îmbrăcată în zdrențe înnotate.

— Ei! grăi însă prinzind inimă, ce-mi pasă? Ei tot nu știu nimic; nimeni n-o să mă cunoască, iar eu fac ca și când n-aș fi știind nimic.

Așa a și fost...

A mers iute veste că vine o împărăteasă cu curtenii ei ca să-i ducă lui Limir-împărat daruri neprețuite, și multă lume li s-a adunat în cale ca să-i vadă.

Era și văduva cea săracă, mama Liei, acolo, și cum văzu din depărtare alaiul, își aduse aminte că așa-și visa dînsa fata.

— Lio, fata mea, Lio! strigă ea după ce alaiul se apropie.

Lia însă se ținea țeapănă, rece și mîndră în scări și trecu posomorită și infumurată înainte, parc-ar fi fost în altă lume.

— Nu-i Lia, fata mea, grăi văduva întristată. Și totuși, parc-ar fi aidoma ea. Ce s-o fi ales de Lia mea?

Așa au trecut prin sate și prin orașe multe, mereu prin mijlocul mulțimii uimite, și Lia se simțea din ce în ce mai nemîngîiată că toți o vedeau, dar ea însăși nu putea să se vadă pe sine.

Cînd curtenii l-au vestit pe Limir-împărat, în sfîrșit, că Lia a sosit cu alaiul ei, Limir s-a gătit în cele mai strălucite podoabe și a poruncit să i se adune curtenii în sala cea mare, unde-și avea tronul făcut din aur și așezat la înălțimea de șaptezeci și șapte de trepte...

Acolo-l găsi Lia cînd intră cu alaiul ei în sală, și cînd dete cu ochii de el, îl și cunoscă și fu gata să-i aducă aminte cele petrecute în coliba lelelor. La dreapta tronului era însă o oglindă mare și la stînga alta, și Lia rămase, cînd se văzu în oglindă, într-un fel de aiurie; nu mai vedea acum nici sală, nici curteni, nici tronul cu cele șaptezeci de trepte, ci, uimită de frumusețea ei, se simțea cu trei palme mai înaltă și-și ridică capul cu atîta mîndrie, încît toți începură să tremure în fața ei.

— Lie — li zise Limir — parcă ne-am mai văzut, și, plecîndu-se li întinse mîna.

Atînsă în mîndria ei, ea-și pierdu sărita și cu ea toată rușinea. Băgă dar mîna în țestul cu alifie și se frecă la ochi, la tîmple, la crucea pieptului și în palme, apoi se scutură ca trezită din somn și rămase în fața lui așa cum o știa el, desculță și în cămașuța curată.

— Asta e! strigă Limir-împărat, și sări să o cuprindă în brațe, dar nu-i simți bine trupul cald, cînd Lia li dete brînci, atingîndu-l la obraji și la crucea pieptului cu mîinile ei pline de alifie și se desfăcu din brațele lui ca un șarpe lunecos.

— O să alergi tu după mine cum am alergat eu după tine! grăi dînsa, apoi se depărtă iute, dimpreună cu alaiul ei, încăleacă și plecă în goană mare.

Atîns și ici și colo de alifie, el nu mai era nici viu, nici mort, ci numai așa — leșinat și lihnit.

Porunci dar ca iute-iute să încalece cu toții și s-o urmărească pe Lia. A trecut însă vreme multă pînă ce slugile au scos caii din grajdurile împărătești, li-au pus șelele și frinele și pînă ce sfetnicii și curtenii au încălecat, căci de! erau boieri, nu oameni de rînd. Era departe Lia cînd ei au plecat în urmărirea ei, și nici vorbă

nu putea fi ca s-o ajungă în drumul ei spre coliba văduvei.

Mare a fost, Doamne, bucuria mamei cînd și-a văzut fata întorcîndu-se tot cum a fost, dar cu alai frumos și mare de nu-l mai încăpea nici coliba, nici curtea, nici preajma curții.

Răsăreau florile și acum pe urmele pașilor ei și se clătinau plecîndu-se spre ea, dar nu mai erau triste, — ci-i cîntau voioase: „Bună ești, harnică ești, frumoasă și la fire dulce ești și puțin ai să mai stai cu noi, ca vine într-o răsufărare ursitul tău”.

Iar el a și sosit în curînd, și văduva cea săracă nu mai știa ce să înceapă cînd s-a pomenit la coliba ei cu Limir-împărat el însuși, venit ca să cerșească alifie și să-i pețască fata.

Că i-o dă, ori nu i-o dă, despre asta nu mai putea să fie vorba: s-a făcut, neică, o nuntă împărătească de se vestește și astăzi despre ea, și șapte zile și șapte nopți împărăția întreagă a tot mîncat, băut și s-a veselit, a tot jucat și jucat de-a schimbat fiecare flăcău cîte trei perechi de opinci!

Leitor: MARIETA NICOLAU

Tehnoredator: PALILA ION

Bun de tipar: 12.II.1990 Apăret: 1990

Coli de tipar: 4

Tiparul executat la Intreprinderea poligrafică Sibiu

sob comanda nr. 09061. Șos. Alba Iulia nr. 40

România

